

Działalnością pocztową w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 2003 r. - Prawo pocztowe (t.j. Dz. U. z 2008 r. Nr 189, poz. 1159, z późn. zm.) jest wykonywanie działalności gospodarczej, polegającej na świadczeniu usług pocztowych w obrocie krajowym lub zagranicznym.

Raport został sporządzony w oparciu o informacje zawarte w sprawozdaniach z działalności pocztowej w 2010 roku, które zgodnie z art. 44 ust. 1 i 2 Prawa pocztowego są corocznie przedstawiane Prezesowi Urzędu Komunikacji Elektronicznej przez operatorów pocztowych. Sprawozdania za 2010 rok przedstawił operator publiczny (Poczta Polska SA) oraz 152 operatorów niepublicznych.

Rynek usług pocztowych w Polsce w ostatnich latach stopniowo ewoluuje w kierunku otwierania się na konkurencję i tworzenia jednego z ważnych ogniw wewnętrznego rynku Unii Europejskiej. Systematycznie zmniejsza się obszar usług zastrzeżonych dla operatora publicznego i zarazem wzrasta konkurencja rynkowa.

Nowe możliwości i warunki sprzyjające wzrostowi konkurencyjności zostały stworzone przede wszystkim dzięki unijnym regulacjom prawnym. Tzw. III Dyrektywa pocztowa z 2008 roku wyznaczyła termin pełnego otwarcia wspólnego rynku do 31 grudnia 2010 roku i określiła zasady jego funkcjonowania w warunkach pełnej liberalizacji. Polska skorzystała z możliwości przesunięcia terminu wdrożenia tej dyrektywy do końca 2012 roku, jednak liberalizacja rynku pocztowego i dalszy rozwój konkurencji jest procesem nieuniknionym.

W 2010 roku, poza Poczta Polską SA, do rejestru operatorów pocztowych wpisane były 244 podmioty (wg stanu na koniec 2010 roku), wobec 209 zarejestrowanych w 2009 roku. Należy przy tym zaznaczyć, że nie wszyscy operatorzy, którzy uzyskali wpis, faktycznie prowadzą działalność. Operatorów działających w 2010 roku było 152 (wobec 125 w roku 2009).

Głównym graczem na rynku pocztowym nadal pozostaje Poczta Polska. Jest ona jedynym podmiotem dysponującym infrastrukturą konieczną do świadczenia usług pocztowych o charakterze powszechnym. Powszechne usługi pocztowe stanowią nadal najbardziej istotną pozycję wśród usług realizowanych przez Poczta Polską. Potwierdzeniem tego są dane za 2010 rok, w którym operator publiczny zrealizował w obrocie krajowym i zagranicznym ponad 2,1 mld usług pocztowych (powszechne usługi pocztowe, umowne usługi pocztowe, w tym kurierskie), co przełożyło się na prawie 4,9 mld zł przychodu. W tej liczbie usług było niemal 1,7 mld powszechnych usług pocztowych, które wygenerowały prawie 4,3 mld zł przychodu.

Operatorzy niepubliczni zrealizowali w 2010 roku ogółem (w obrocie krajowym i zagranicznym) ponad 3,5 mld usług pocztowych (przesyłki z korespondencją, przesyłki reklamowe, paczki, druki bezadresowe), co przełożyło się na ponad 1,3 mld zł przychodu. Analiza danych przedstawionych przez ww. operatorów wskazuje m.in., że w obrocie krajowym największy udział pod względem wolumenu mają druki bezadresowe (94,2%), które jednak nie odgrywają tak znaczącej roli w przychodach (11,9%). Głównym źródłem przychodów operatorów niepublicznych są paczki - w obrocie krajowym generują one ok. 60,3% przychodów, a w obrocie zagranicznym ok. 75,1%. Należy jednak zaznaczyć, że w sprawozdaniach z działalności pocztowej w latach 2008-2010 większa liczba operatorów niż dotychczas nie wykazała danych o działalności w obszarze paczek. Operatorzy ci zajmują stanowisko, że tego typu usługi są przez nich świadczone w oparciu o przepisy Prawa przewozowego, a nie Prawa pocztowego,

gdzie paczka pocztowa jest zdefiniowana jako usługa operatora publicznego. W związku z tym dane o usługach paczkowych świadczonych przez operatorów niepublicznych są w latach 2008-2010 niepełne i przez to nieporównywalne do lat poprzednich (z uwagi na sposób zdefiniowania paczki pocztowej w Prawie pocztowym, Prezes UKE nie ma prawnych możliwości wyegzekwowania tych danych).

Z analizy wolumenu usług zrealizowanych w 2010 roku w poszczególnych segmentach rynku przez wszystkich operatorów wynika, że Poczta Polska jest zdecydowanie dominującym podmiotem w obszarze przesyłek z korespondencją oraz przesyłek reklamowych (jej udziały wynoszą odpowiednio 91,1% i 92,2%). W segmencie paczek i innych usług umownych udział operatorów niepublicznych w wolumenie jest znaczny i wynosi 47,2%, ale - jak już zaznaczano - udział ten w latach 2008-2010 jest znacznie zaniżony. W obszarze druków bezadresowych zdecydowaną przewagę mają operatorzy niepubliczni (93,0% wolumenu). Należy jednak podkreślić, że działalność w tym ostatnim obszarze może być prowadzona bez wpisu do rejestru operatorów pocztowych, więc UKE nie dysponuje pełnymi danymi w tym zakresie i należy przypuszczać, że faktyczna struktura tego rynku jest inna (ze znacznie mniejszym udziałem Poczty Polskiej). Podobnie do przedstawionej powyżej struktury wolumenu kształtuje się struktura przychodów operatorów w poszczególnych segmentach rynku.

Na podstawie uzyskanych w ostatnich latach danych o liczbie operatorów niepublicznych oraz liczbie przesyłek należy stwierdzić, że po okresie dynamicznych zmian rynek pocztowy zaczął się stabilizować. Można przypuszczać, że do spowolnienia tempa jego rozwoju przyczyniła się decyzja o przesunięciu terminu pełnej liberalizacji rynku pocztowego w Polsce, jak również sytuacja makroekonomiczna kraju.

Znaczenie otwarcia rynku dla jego rozwoju należy rozpatrywać przede wszystkim w kontekście wielkości obszaru zastrzeżonego, czyli tej części rynku która jest zarezerwowana dla operatora publicznego. Jak wynika z analizy dokonanej przez UKE, obszar zastrzeżony stanowi ok. $\frac{3}{4}$ całego rynku usług pocztowych (bez uwzględnienia druków bezadresowych) i generuje ok. $\frac{1}{2}$ przychodów. Warto zwrócić uwagę, że zarówno wielkość wolumenu, jak i wartość przychodów w latach 2006-2010 utrzymuje się na stałym poziomie. Głównym beneficjentem korzyści z działalności w tym dość stabilnym obszarze rynku pozostaje Poczta Polska, co jest zgodne z intencją ustawodawcy, który ustanowił obszar zastrzeżony w celu finansowania obowiązku świadczenia powszechnych usług pocztowych.

Rozwiązania z pewnością wymaga kwestia unormowania pojęć, które w obecnym Prawie pocztowym są na tyle nieprecyzyjne, że praktycznie co roku występuje zjawisko swobodnej interpretacji prawa i w konsekwencji „przesunięcia” części usług pocztowych do sektora usług przewozowych. Nasilenie tego zjawiska stwierdzono już w 2008 roku.

Aktualnym od kilku lat zagadnieniem pozostaje sytuacja operatora publicznego, który nadal nie jest w pełni przygotowany do funkcjonowania na zliberalizowanym rynku pocztowym. Kwestia rozwiązania problemów Poczty Polskiej jest ważna, gdyż jest to największy gracz na rynku usług pocztowych i kształt tego rynku w dużym stopniu zależy zarówno od decyzji organów państwa wobec operatora publicznego, jak i działań podjętych przez to przedsiębiorstwo. Biorąc pod uwagę fakt, że przesunięcie terminu pełnej liberalizacji polskiego rynku pocztowego na 2013 rok podyktowane było przede wszystkim potrzebą umożliwienia operatorowi publicznemu dostosowania się do nowej sytuacji rynkowej, operator ten powinien wykorzystać uzyskany w ten sposób czas na rozwiązanie istotnych dla niego problemów.

Na tym tle ważnym zadaniem dla organów państwa jest opracowanie nowego Prawa pocztowego, nie tylko z uwagi na konieczność wdrożenia postanowień III Dyrektywy pocztowej, która weszła w życie w

Zamykają w gminach poczty. Raport Prezesa UKE o stanie rynku pocztowego

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: wtorek, 07, czerwiec 2011 00:00

Tadeusz Narkun

Odsłony: 1741

2008 roku, ale także ze względu na potrzebę uporządkowania otoczenia prawnego, w którym funkcjonują operatorzy pocztowi. Nowa ustawa powinna zapewniać operatorom warunki do uczciwego konkurencyjnego, a konsumentom dostęp do usług pocztowych o wysokiej jakości i przystępnych cenach. W Polsce wdrożenie przepisów III Dyrektywy pocztowej ma nastąpić do 31 grudnia 2012 roku, w związku z czym już w 2008 roku podjęte zostały stosowne prace i były one kontynuowane w latach 2009-2010.

Źródło: uke.gov.pl